

BÉKEHÍRNÖK

„A jövő a béke emberé”



XIX. (LIX.) EVF. 25. SZÁM

A MAGYARORSZÁGI BAPTISTA EGYHÁZ LAPJA

1975. JÚNIUS 22.

Helyünk és szolgálatunk e világban

A Szabadegyházak Tanácsa és a Metodista Egyház kezdeményezésére — június 11-én, a Budai Baptista Gyülekezet kápolnájában — előadást tartott dr. Franz Schäfer, a Közép- és Dél-Európai Metodista egyház püspöke. Schäfer püspök a Magyarországi Metodista Egyház országos közgyűlésére érkezett. Előadásának címe: „Istentisztelet egy modern világban”. Ezen az alkalmon részt vettek a tag-egyházak vezetői, a Baptista Teológiai Szeminárium és a SZET Lelkészképző Intézet tanárai és hallgatói, valamint a tag-egyházak lelkeszei közül is többen.

Az összejövetelt Hecker Frigyes metodista szuperintendens imája nyitotta meg. Palotay Sándor, a Szabadegyházak Tanácsa elnöke köszöntötte a vendéget és a megjelenteket, majd pedig bevezetőt mondott Schäfer püspök előadása előtt. (E felszólalást az alábbiakban közöljük.) Ezt követően tartotta meg előadását dr. Franz Schäfer püspök, majd hozzászólások és kérdések, valamint válaszadás következett. Befejező imádságot Laczkovszki János, a Baptista Egyház elnöke mondott. A vendég püspök előadását — kivonatolva — szintén közreadjuk lapunk jelenlegi számában.

Palotay Sándor elnök bevezetőjében az alábbiakat mondotta:

Testvéri szeretettel és megkülönböztető tisztelettel köszöntöm dr. Franz Schäfer metodista püspök urat, mint a Közép- és Dél-Európai Metodista Egyház püspökét, aki a Magyarországi Metodista Egyház napokban tartandó közgyűlésére érkezett, és aki volt szíves elfogadni felkérésünket, hogy szélesebb körben találkozzék a Szabadegyházak Tanácsa tag-egyházainak vezetőivel, egyes lelkeszeivel, valamint a Szabadegyházak Tanácsa Lelkészképző Intézetének és a Baptista Egyház Teológiai Szemináriumának hallgatóival.

Egyeseknek talán új és szokatlan e dolog, de azoknak, akik püspök úr szolgálatkészségét, elmélyült teológiai ismeretét és nagyfokú nemzetközi tapasztalatait számon tartják, semmiképpen sem érthetetlen az, hogy volt szíves kérésünkre elvállalni, hogy egy előadást tartson „Istentisztelet egy modern világban” címmel.

Mindnyájunk előtt tudott, hogy a Magyarországi Metodista Egyház életében egy-két volt metodista lelkes nemcsak feszültséget, hanem súlyos lelki kárt is okozott, amely nyilvánvalóvá tette, mi volt az akadálya mind ez ideig, hogy az ökumenikus együttműködésben, valamint a Szabadegyházak Tanácsa tag-egyházai és a Metodista Egyház között — az egymás hitbeli meggyőződését tiszteletben tartva — testvéri viszony és elmélyültebb együttműködés jöjjön létre. Ezek a személyek egyházi életünkben eddig még alig tapasztalható hangon és töltünk teljesen idegen módszerrel saját egyházuk vezetését — többek között

az évtizedeken keresztül az egyház élén álló szuperintendensüket — olyan vádakkal és rágalomokkal terhelték meg, hogy ez nemcsak hívőségükben, hanem emberi becsületükben, tisztességükben is mélyen sértette őket.

Felöltségüket hordozva kötelességünknek tartjuk, hogy ilyen esetekben a legteljesebb mértékben támogassuk azokat, akik egyházunk egységének és belső rendjének megőzésén fáradoznak. Ugyanakkor arra is készek vagyunk, hogy mentő szándékkal lépéseket tegyünk azok felé, akik a megbánás és a visszatérés útján megkezdtek. Az egyház jó rendje és belső fegyelme nem alku ügye, és azt látszólagos békességért nem lehet feláldozni. Ennek ellenére mi a személyi sérelmeket, az igaztalan bántásokat és rágalomokat nem akarjuk számon tartani, sem mástól számonkérni, hanem keressük azt, aki „elvesztett”. Ha kell, diakóniai fáradozással és mentő szándékkal közeledünk akkor is, ha egyesek önmaguk igazának a hírnévére keveredtek, és háládatlansággal viszonyoznak fáradozásainkat.

Igy érthetőbb talán, hogy köszönetemet szeretném ezúton is dr. Schäfer metodista püspök úrnak kifejezni, hogy jó szolgálatával, nagyfokú egyházvezetői tapasztalatával, körültekintő és türelmes szóval intette azokat, akik elutasították, hogy a metodista egyház-vezetés felügyeletét és irányítását elismerjük, és közös volt az a felismerésünk, hogy az egyház belső normáival azok kerülnek tulajdonképpen szembe, akik az állam és az egyház közötti normatívákat is szubjektíven kívánják

(Folytatás a 100. oldalon)

„Istentisztelet egy modern világban”

Dr. F. Schäfer püspök előadása

Nem könnyű szólnom a témáról, hiszen ehhez jobban ismernem kellene azokat a körülményeket is, amelyekben az egyház Magyarországon él. Amikor erről a kérdéssel szövegek: Istentisztelet egy modern világban, mindarra gondolok, ami ma az egyházi életet általánosan jellemzi. Minden egyház egy-egy inkább együtt keresi a módot és a lehetőséget, hogy megszólítsa e világot. A kérdések feltevésénél és megválasztásánál figyelembe kell venni, hogy azok az egész világra érvényesek, tudván, hogy a tények ebbe a világba vannak beágyazódva.

Megváltozott a környezet, amelyben élünk, és mindenkit érint a kérdés, hogyan folytatódik majd a történelem. A szociológusok és futurológusok igyekeznek mindent kiszámítani, ami kétezer körül történni fog. Nekünk is tudnunk kell, mi lesz a tennivalónk, még akkor is, ha azokat a feladatokat a gyermekeink fogják majd végrehajtani.

Az egyháznak mindig abban a világban kell megtalálnia a helyét, amelyben él vagy élni fog. Itt kell felismernünk azt az istentiszteleti formát, amelynek segítségével a mai embert el tudjuk érni. Az istentisztelet tehát nem választható el az egyház feladatától, mivel abban is küldetéséről van szó, mely a mai világban történik.

Az egyházat, amelyben élünk, hinni, remélni és látni kell. De ne felejtjük el, hogy az egyház mindig több, mint amennyinek kívülről látszik. Az egyház Istentől alkotott közösség. Az egyházra vonatkozó kérdés az Úr Jézus Krisztusra vonatkozó kérdés. Ő az, aki szüntelen megújítja, átalakítja az egyházat. Aki az egyházban hisz, az Jézus Krisztus jövőjét fogadta el.

A régi íráskor szerint az egyház jellemzője ez: Lássátok, mennyire szeretik egymást! Szegénykeznünk kell, hogy az egyháznak éppen ezt a mivoltát annyira elhanyagoljuk. A próféták szerint Isten az ő népében önmagát teszi láthatóvá az emberek között. Jézus is testté lett, emberre vált, hogy így mutassa be önmagában Istent. Beleépült a maga korának rendszerébe, komolyan vette azt a kort. Inkarnációjában ő a mi mai szolgálatunk példájává lett. De ennek a beleépülésnek mégis megvannak a hatá-

rai. Ő nem igazolta magát soha korának kegyesei előtt, de nemzete vezetői előtt sem. Eledele az volt, hogy Isten akaratát cselekedje.

A változó világban és a változó társadalmi formák között egyesek kísértést éreznek arra, hogy az egyház intenzíven jellegét védjék, illetve átmentsék. A modern világban az istentisztelet nem erre törekszik, hanem abból indul ki, hogy az egyház benne él a maga korában, a maga társadalmi problémáiban. Nem egyik vagy másik társadalmi rendet hivatott szolgálni, hanem mindent aszerint kell megítélni, hogy hasznos-e az ember számára. Az egyháznak keresnie kell annak a lehetőségét, hogy az ember számára hasznos társadalmi rend építéséhez maga is a szükséges módon hozzájáruljon.

Az egyház a világban van, de nem ebből a világból való. Mi legtöbbször csupán az egyháznak világ felé mutatott képét látjuk, de a gyökereit, elhivatásának helyét, teljhatalmának forrását, amely Jézus Krisztus és a Szentlélek vezetése, ezeket nem lehet látni. Az egyháznak ma is így kell élnie és így kell végeznie a maga szolgálatát.

A világ előtt is látható egyházban hat áramlatot figyelhetünk meg. Ezeket kettőnként ismertetem. Nem belső áramlatokról van szó, hiszen azok mindig megtalálhatók voltak az egyházban.

1. Az ökumenikus mozgalom az első, melyben hihetetlenül nagy egyházi energia fekszik. A tradicionális egyházak nagy célja az egység. E mozgalom szociális, erkölcsi felelősséget szorgalmaz az egyházakban. Az ökumenikus mozgalom életteli Afrikában és Ázsiában, mint Európában, és ez nem nyelvi, hanem belső nehézségekből adódik.

2. Párhuzamosan ezzel tevékenykedik az „anti”-ökumenikus mozgalom is, melynek képviselői elsősorban Latin-Amerikában és az Egyesült Államokban találhatók, főleg bizonyos pünkösdisták körében. E fundamentalista csoportok sok esetben jobban összetartanak, mint az ökumenikus egyházak. Őket is meg kell érteni. A lausanne-i evangélikációs világkongresszus előtt olyan tendenciák kaptak hangot a különböző sajtókban, melyek tudni vélték, hogy ez az irányzat kritikailag ki-

(Folytatás a 100. oldalon)

Gyermekeink érdekében

A közelmúltban ünnepelte a világ a Nemzetközi Gyermeknapot. Hazánkban is sok helyen méltatták jelentőségét, az egész ország szíve összeforrt a gyermekek szeretetében. Ezen a napon mindenki elsősorban a kicsinyekre gondolt, és sok szülőnek a lelkéből fakadt a vágy: „De jó lenne, ha mindig ilyen aranyos, kedves, szófogadó, apu, anyu nyakát átölelő apróság maradna...”

A kisgyermek azonban felnő, ifjúvá serdül, és a nagy gyermek nagy terhet és nagy felelősséget ró szülőre és társadalomra egyaránt. Így válik a kis és nagy gyermekek ügye — nemzeti üggyé!

A gyermek kincse a családnak és a társadalom egészének. Nevelése, testi-lelki formálása szülőnek, nevelőnek közös feladata. A gyermek életének helyes kialakítása érdekében felmerült annak a szükségessége, hogy a szülők és a pedagógusok együtt gyűjtsék össze tapasztalataikat s azokat adják át gyermekeiknek. Az egyre növekvő pedagógiai feladatokat ugyanis csak a

szülőkkel és a társadalommal együttműködve lehet eredményesen elvégezni.

Nagyon sokat tehet a gyermek értelmének fejlesztésében, jellemének helyes kialakulása érdekében az iskola. Jól beváltak az osztályfőnöki órák, ahol a diákok az életben való forgolódással ismerkednek. Már az általános iskolák felső tagozatán és a középiskolák valamennyi évfolyamában évenként négyhat alkalommal az iskolaorvosok és az osztályfőnökök vezetésével megbeszéljük a diákok a családi élet helyét és feladatait a szociális társadalomban, a fiúk és lányok kapcsolatának erkölcsi tartalmát és formáit. Az együttes nevelésben továbbá jó szolgálatot végez a Gyermekünk c. folyóirat, amely alkalmas a szülők és a nevelőtestületek kapcsolatának fejlesztésére és a módszeres tapasztalatcserére is. Ugyancsak erősíti a pedagógusok munkáját és a családi nevelést a szülők parlamentje is.

A gyermek jövőjének, életének ki-

alakulásán, jellemének formálásán szülő, nevelő, pedagógus, szinte minden jóakarató és értelmes ember munkálkodik. Ezt a feladatot a hívó szülő kettős tisztséggel és felelősséggel végzi. Ezt a kettős „terhet és felelősséget” az a tudat határozza meg, hogy gyermekét Istentől kapott ajándéknak tekintik, akiért felelősséggel tartozik s ezért kíváncsi, hogy korán megtanítsa istenfélelemre.

Feladatának érzi, hogy beleplántálja gyermeke szívébe az Úr dicséretét, hatalmát és csodáit. Ez nehéz, de hálás feladat is egyben, hiszen a gyermek az a csodálatos lény ezen a földön, aki igazán tud örülni az életnek, s ha nem zavarják, feltétlenül boldog tud lenni. Megtalálja a mennyet a földön, mert lelkében hordozza. Lehet, hogy Isten neve mindig vagy legalábbis nagyon sokáig csak egy szó marad, de Isten ténye éppen olyan életforrás ráérve, mint volt születése előtt az anyaméh. A gyermek született hívó! Ezért bátor és őszinte. Rátesszi életét hitére s így sohasem csalódik. A gyermek iránt nagy felelősséggel tartozunk! Ne felejtjük: a gyermek nem ezé és

nem azé, hanem a mindenható Istené, aki ránk bízta és sorsát tőlünk kéri számon.

A szülő és gyermek közötti kapcsolatban a nevelésre nézve elengedhetetlenül szükséges a jól példáadás. Józsué így szólt: „En és az én házam az Úr-nak szolgálunk!” Tehát: először én járok elől jó példával. A kapernaumi századosról ezt jegyzi fel az evangélium: „Hitt ő és egész házanépe!” Tehát itt is a családfő a példaadó elsősorban.

A hívó szülő ne csak arra törekedjék, hogy gyermekét magához kapcsolja, hiszen úgysem tudja boldoggá tenni. Minden szülő legfőbb törekvése az vágya az legyen, hogy gyermekét Jézushoz, az élet örök forrásához, a gyermek igazi barátjához vezesse. Akkor a gyermek élete gazdag és boldog lesz. Akkor gyermekeink nem fognak elfeledkezni Isten dolgairól, hanem élet-mércéjük Isten beszéde, az Ige lesz! Az új nemzedék nemesebbé válik. A nemesebb mérve olyan ütemű lesz, amilyen mértékben hűségesebb, engedelmessebb magatartást tanúsít Isten és az ő ügye iránt!

Cserhalmi Imre

A lelkiismeret

Amikor Pál apostol Félis helytartó előtt védekezett (ApCs 24:16), nem akart önmaga iránt se szánalmat, se csodálatot kelteni. Nem hivatkozott betegségére, arra, hogy tövis adatott testébe, de műveltségéről vagy az általa történt csodákról sem tesz említést. Egyszerűen arról beszél, hogy számára legfontosabb a tiszta, botránkozás nélkül való lelkiismeret. Erre törekszik minden igyekezetével, ebben gyakorolja magát.

A lelkiismeret fontos tényező, mert a mennyi és a földi igazságszolgáltatás egyaránt figyelembe veszi. Bírósági tárgyalásokon gyakran ez a kérdés is elhangzik: „Bűnösnek érzi-e magát?” De az isteni igazságszolgáltatásnak is eszébe kerül az ember beszélték el, hogy egy pillanat alatt lepergett előttük életük eseményeinek filmszalagja és vádolta őket a rossz cselekedetük. Ezért mondja az Úr Jézus a kárhózzottakról: „Férgük meg nem hal, tűzük el nem alszik.”

A lelkiismeret nem önálló törvényhozó, mindig az erkölcsi tudattól függ. Egy emberfeletti törvényhozóra, Istenre mutat. Tehát a lelkiismeret nem helyettesítheti Istent, ahogy a kormánykerék nem teszi fölőssé a kormányost. Mi hát a lelkiismeret? A lelkiismeret olyan lelki jelenség, amely tulajdon cselekedeteinket bírálta tárgyává teszi. Cselekedeteink külső következményeitől függetlenül belsőleg elítéli vagy felment. Ezt a tényt erősíti meg a lelkiismeret latin szava, a „conscientia”, ami a megfelelő magyar fogalomnak „ismeret, tudás” jelentésű elemet tartalmazó megjelölésére is mintául szolgálhatott. (A magyar nyelv történeti etimológiai szótára. Bp. 1970). A conscientia együttes tudatot vagy tudást jelent, ami világossá teszi, hogy a lelkiismeretben az embernek Istennel és Istennek az emberrel van dolga. Még szemléletesebben áll elénk a bibliai görög nyelvben a lelkiismeret fogalma. Itt SYNEIDÉSIS a lelkiismeret szavunk megfelelője, ez pedig együttlátást, együttélést jelent. Mély evangéliumi üzenete van tehát ennek a szónak. A gyakorlatban nem kevesebbet jelent, mint azt, hogy a hívő ember az élet eseményeit Isten szemszögéből látja, Istennel együtt nézi. Spurgeon ezt a tényt így fejezte ki: „A lelkiismeret úgy tükrözi vissza a tényeket, ahogy azokat Isten látja”. Ebből következik, hogy az ember lelkiismerete akkor működik helyesen, ha Isten igéjének, s ezáltal Isten személyének befolyása alatt áll.

Az Ige tanítása szerint az ember lelkiismerete megromolhat. A romlása mindig „erőtlenességgel” kezdődik (1Kor 8:7). Ez akkor következik be, ha az igéből nem táplálkozik, gyengén vagy rosszul táplálkozik a lélek. Nem véletlenül mondja az Úr Jézus megkísértésekor: „Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden igével, amely az Isten szájából származik.” A lelkiismeret „megfertőződhetik” (1Kor 8:7b). Ez az ige erkölcsi tanításával ellentétes életelvek elfogadása által következik be. Valaki bűnben él és a figyelmeztetésre ezt válaszolja: „Így is szeret engem az Isten”. A lelkiismeret gonosszá is lehet (Zsolt 10:22). Az ilyen már tudatosan cselekszi a rosszat.

A lelkiismeret romlásának végső fokozata az, mikor halottá lesz. (Zsid 9:14). Az ilyen nem érez együtt embertársaival. Nem képes szánalomra indulni mások nyomorúsága láttán. Egy azonban bizonyos: az ilyen ember társasága kellemetlen.

Kevesen gondolnak arra, hogy a fájdalmat az élet védelmére adta az Isten. Ha Isten a fájdalommal nem védelmezne, sok ember megfontolatlanul, játékból vagy divatból is megcsónkítaná magát. A lelkiismeretet is a védelmünkre adta Isten. Amig érzékeny, addig teljesíteni tudja feladatát. Az igazi megterítés a lelkiismeretből indul ki. Lássunk erre néhány bibliai példát. Péter pünkösdnap hallgatói közül háromezren „megkeseredtek szívükben” (ApCs 2:37), Dávidnak Isten iránti engedetlensége után „megsebhedett a szíve” (2Sám 24:10), másik alkalommal „megavultak” csontjai (Zsolt 32:3).

Pál apostol lelkiismerete tiszta volt és botránkozás nélküli. Ez nem az elméleti keresztyénség területéhez tartozik, a hétköznapi gyakorlati kérdése a jó lelkiismeret. Életünk feladatai között lehet megtartani, gyakorolni vagy elveszíteni a botránkozás nélküli lelkiismeret. Legyünk ebben is Pál apostol tanítványai.

Gerő Sándor

Helyünk és szolgálatunk e világban (Folytatás a 99. oldalról)

értelmezni és magyarázni, és azt főle akarják helyezni mind a közigazgatás, mind az egyházvezetés közös értelmezésének.

Jelentős tanulság ez nemcsak az itt levő és összegyűlt teológiai hallgatók, leendő lelkészek és lelkészek részére, hanem számunkra is, akik felelősek vagyunk nemcsak a gyülekezetek soráért, hanem a lelkészek lelki gondozásáért is.

Szeretnénk és szeretném biztosítani a Metodista Egyházat ez alkalommal is, hogy testvéri szolgálatunkkal, minden napos imádságunkkal hozzá akarunk járulni, hogy egyházunk válságán túljutva, mielőbb és minél teljesebb mértékben az evangélium igaz szolgálatát tudják végezni, hogy eredménnyel járjon a diakóniai szolgálatuk, hogy helyes látásra bírják azokat az egyes gyülekezeti tagokat, akik az ügy ismeretének hiányában érzelmi és személyi szimpátiából, egyesektől megtevesztve, a gyülekezeti életük periferiájára kerültek. Hinnünk kell azonban abban is, hogy azok is, akik a lelki kárt okozták, akik főlebe akarták emelni magukat mind az egyházi, mind a közigazgatási normatíváknak, az idők folyamán be fogják látni tévedésüket és keresni fogják a rendezésnek az útját, és Isten Szentlelkének megújító kegyelme, amely bennünket is bűnbánatra indít, alkalmassá fogja tenni, hogy Isten kezében eszközök legyenek életük további részében. Ezt az alkalmat használok föl, hogy amikor testvérünket, dr. Schäfer metodista püspök urat köszöntöm, akkor hadd köszöntsem Hecker Frigyes testvérünket, akit az 1974. nov. 28–29. tartott országos közgyűlésük szuperintendensé választott, és aki az Állami Egyházügyi Hivatal által kiadott XXII. tv. számú rendelet szerint azóta is a szuperintendensi tisztséget jogszzerűen, a közigazgatási normák teljes figyelembevételével betölti. Külön öröm számunkra, hogy a Közép- és Dél-Európai Metodista Püspöki Kar Végrehajtó Bizottsága Hecker Frigyes tagjai sorába választotta, amely minden biznnyal személyén túlmenően megbecsülést jelent a Magyarországi Metodista Egyház részére is. Amikor felkérem dr. Schäfer metodista püspök urat előadása megtartására, kívánom, hogy Isten Lelke tegye világossá és értetetővé számunkra mindazt, amit most

Dr. F. Schäfer előadása (Folytatás a 99. oldalról)

ván szembefordulni az ökumenikus mozgalommal, illetve az EVT tevékenységével. Ez azonban nem vált valóra. Megtanulták, hogy mindkét mozgalom szükségesnek tűnik, mindkettőnek feladata van.

3. A múlt század végén és e század elején erőteljes hangsúlyt kapott az a gondolat, hogy a helyi gyülekezet az, amelyik a legjobb, a legértékesebb. Ma viszont a legtöbb csoportosulás arra törekszik, hogy összetömörüljön. Sokféle világszövetség alakult.

4. Emellett az irányzat mellett azonban mindenféle kisebb vallási körök is létesülnek. Brunner professzor Japánban tett látogatásáról tanulmányt írt. Elmondja abban, hogy amíg az egyházak — a szervezeti élet megteremtésében és ápolásán túl — kevés eredményt értek el, addig az evangélium ereje által az egyházak mellett meggyőződéses emberek csoportjai jöttek létre. Ez kellemetlen megállapítás, de tény, mely fölött nem kell szomorkodni, hanem inkább megkérdezni, hogy mit jelent ez.

5. Szólnom kell továbbá az egyházi hivatalokról, tisztségekről, funkciókról. E tisztségek az egyház kétféle arcát mutatják, egyrészt a láthatatlan felhatalmazást, másrészt annak látható képviselőt a gyülekezetben. Nem hatalmi kérdésről van szó, nem elismeretéről, hanem hogy lelkileg mit jelent egy-egy tisztség.

6. Ennek ellenmozgalma: a kis, ún. lélektől való csoportok létesülése az egyházakban. Például a katolikus egyházban tiszta pünkösdi csoportokat találunk, külön imaközösségekkel, el egészen a nyelveken szólásig. Ezekre az ún. pünkösdi irányzatokra erősen jellemző a Mária-kultuszról kezdve a római katolikus egyház valamennyi ismérve. Az egyház azonban el akarja hordozni e csoportokat, mert látni akarja, mit mond azok által neki Isten.

metodista, de általános keresztyéni szempontból mond. Jelezni kívánom, hogy az előadás végén lehetőség nyílik, hogy az elhangzott tárgyban egyes kérdéseket tegyenek fel, hogy egy rövidebb konzultáció alakuljon ki.

E sokféle irányzatban találunk egy közös vonást, hogy mindegyikben az istentisztelet a központi gondolat. Világos előttünk, hogy az erő, amelyből táplálkoznak, az a Jézus Krisztus által végbemenő üdvösemény. Ma is érvényes, amit az ApCs 2:42 mond a gyülekezetéről. A hit a mi korunkban is a prédikációból táplálkozik.

Az istentisztelet mindig elsősorban Isten cselekedete az emberért a gyülekezetben. Minden istentiszteletnek kell hogy jellemzője legyen: az irgalmaság, a bűnbocsánat és a szeretet. Nem az a cél, hogy kegyesek legyünk, sem pedig, hogy nagyszerű istentiszteleti szertartást végezzünk, hanem a lényeg: e három jel az istentiszteletben.

Az istentisztelet formájáról valamit! Melyek vajon a legjobb formák? Némelyek a hagyományos formához ragaszkodnak, szószékhez, prédikációhoz, orgonához. Mások megpróbálják föllazítani az istentiszteleti formát, beszélgetésekkel, sok zenével, gitárral, beatel. Vannak, akik házi, családi körökre szeretnék felosztani az istentiszteletet, ahol az emberek közelebb vannak egymáshoz, társalognak egymással. Mások azt mondják, menjünk vissza a templomokba. Némelyek a bizonyosságtétel, mások a teológiai tanítást helyezik előtérbe.

En személyesen nem tartom túl lényegesnek egyik formát sem. Mind-egyikben lehet valami nagyon jó. A lényeg azonban az, hogy semmi ne önmagáért legyen. Az ünnepélyesség ne az ünnepélyességért legyen, a kegyesség ne önmagáért legyen, és a világ felé való nyitottság se a világ kedvéért történjék. Az istentisztelet célja, hogy felkészítsen a világban való szolgálatra. Nem egy órára korlátozódik, hanem megélt szeretetté kell válnia, bűnbocsánattá, szeretetté kint a társadalomban és a családokban.

Wesley mondta: A metodisták legelső feladata, hogy szentséget terjeszsenek maguk körül. — A hívő ember tehát nem elhatárolódik a világtól, hanem a hétköznapi hívő gyakorlatát tüzi ki célul. Ez a jövőre nézve is az egyház nagy lehetősége: sóvá és világossággá lenni, hogy illik Jézus Krisztus gyülekezetéhez. A megbékélést, a bűnbocsánatot és a szeretetet ki kell vinnünk a világba. A szeretetből való élet valósága legyen bizonyosságtétellel általunk e világban!

Az ember teremtése, bűne és bukása (II.)

A Római Levél 8:29-ben Pál apostol célként állítja elénk, hogy Jézus Krisztus ábrázatához hasonlókká legyünk. Ha meglesz az istenképűségünk, Krisztusra is hasonlítani. Valami olyan dolog lehet a hasonlóság, ami az átlagemberben nincsen meg. El lehet érni, de csak Krisztus által. Ő az, aki megmutatta nekünk az Atyát (aki engem látott, látta az Atyát!). Ha hozzá igyekszünk hasonlóvá lenni, visszanyerhetjük az istenképűséget. Krisztus és az Atya kapcsolata két szóval fejezhető ki legtömöbben: szeretetközösség és engedelmisség — mégpedig feltétel nélküli és teljes engedelmisség. Minél előbbre jutunk a Krisztussal való szeretetközösségben, s a neki való teljes engedelmisségben, annál hasonlabbak leszünk az Atyához.

Minden, amit Isten teremtett „jól sikerült”. Az ember különösen: „Imé igen jó!”

3. Isten az embert a föld porából formálta, és az élet lelkét lehelté belé (1 Móz 2:7-8, Jób 27:3, 32:8, És 42:5).

Az ember egyrészt az anyagból, másrészt Istenből való. Az emberben találkozik össze az anyag a Teremtő lényegével. Benne nyer „értelmet” az anyag. (Testünk minden eleme megtalálható a föld anyagában, s az ösztönös tevékenységen túl egyedül az ember képes az alkotó tervezésre, a termékeny gondolkodásra.) Az ember így „minőségileg” is a teremtés koronája. Hogyan formálta Isten az embert? Nem tudjuk, de bizonyára nem ingújra vetkőzve gyúrta az agyagot, ahogy egyik-másik önmagát szellemeknek vélt karikaturista képzei. A hogyanról nincs fogalmunk, de azt tudjuk, hogy testünk a legfejlettebb szervezett anyaghalmoz, s hogy többek vagyunk az állatoknál. Mindez az Igét igazolja: a föld porából ugyan, de a saját lehetetével teremtett bennünket a Mindenható Úristen.

4. Bölcsességgel és hatalommal ruházta fel, és az érzékelhető világban mindent uralma alá vetett (1 Móz 1:28, Zsolt 8:4-9).

Azaz lehetőséget adott arra, hogy bölcsen kormányozza az ember a teremtettséget, ezzel bizonyítva Istenhez való hasonlóságát. A hitcikk azért használja az „érzékelhető világ” kifejezést, hogy eloszlasson olyan félreértéseket, amelyek fölvetődtek hívő körökben. Az első holddraszállás idején itt-ott mondogatták: „Ezt nem engedheti meg Isten!” Nem mi szabjuk meg azt, hogy mit engedhet meg a Mindenható! Tény, hogy a Biblia nem mondja pl. azt, hogy „hajtsátok uralmatok alá a bolygókat!” — de ez természetes, hisz az emberiség évezredek kutatómunkájára nyomán csak napjainkban jutott el egy ilyen többé-kevésbé reális lehetőség elé. A „mindent lábai alá vetett” a holdat is magába foglalja.

5. Alkalmassá tette arra, hogy vele, mint teremtetőjével közösségben éljen (És 43:21).

Az alkotás, amennyiben jól sikerül, már létével is az alkotó dicsérete. Egy-egy nagyszabású építkezésen számtalan szakember dolgozik. Ahhoz, hogy mondjuk meginduljon Buda-

pesten a Metró, a megrendelő, a tervező gárda, a kivitelező vállalatok, a felügyeleti- és ellenőrző-szervek óriási alkotótömeget mozgósító munkája volt szükséges. Pedig ez csak egy metró. Vajon mennyien dolgoznak pl. egy holdutazás előkészítésén? A holdrakéta nem tud gondolkodni vagy beszélni, mégis az „ember dicsérete”, mert az ember alkotása. Sok-sok ember sokéves munkájának az eredménye. Pontosan abban a gondolkodó emberiség műve, hisz a legmodernebb technikai eszközök mellett a legalapvetőbb, netán évezredekkel korábban fölfedezett törvényszerűségek is alapjául szolgálnak egy-egy ilyen tervező-kivitelező munkának.

És az ember, ez a csodálatos „konstrukció” nem dicsér senkit? Ki alkotta? Magától lett? Ha egy élettelen gépmere előállításához az „emberiség tapasztalata” szükséges, létrejöhetett magától, vagy a véletlenek, netán a törvényszerűségek szerencsés összjátékának eredményeként az élő, gondolkodó, tervező ember? Nem, ilyen „véletlenek” nincsenek. Az ember bizonyosságot tesz Valakiről, dicsér Valakit, aki nem egy karbantartó részleg vezetője, nem is konstruktor, sőt mi több: nem egyszerűen alkotó (bár ilyen tevékenységet is folytat), hanem Teremtő, Mindenható, Isten! Ha az ember meg se szólal, ha nem is hisz Istenben, ha egyszerűen csak létezik és gondolkodik, máris a Teremtő dicsérete. Hát még ha hisz, tudatára ébred eredetének, tisztelettel és hálával tekint az Alkotóra, s engedelmes Isten szavának!

A Teremtő alkalmassá tett bennünket arra, hogy vele közösségben, alkotó emberként éljünk a földön. Az alkalmasság nem jelenti egyszersmind azt is, hogy feltétlenül élünk kell az alkalmasság adta lehetőségekkel. Egy barkács-géppel számos munkafolyamat végezhető, ha azonban csak fűrészelünk vele, akkor ez az univerzális kisgép nem dicséri az alkotókat megfelelő színvonalon, nem derül ki ugyanis az, hogy ennél sokkal többre képes. Isten nem követeli, hogy dicsőítsük őt, de alkalmassá tett bennünket arra, hogy sokoldalú emberi tevékenységünk mellett — olykor éppen e tevékenységgel — az ő dicséretét szolgáljuk. Minden emberben megvan ez a lehetőség. Tőlünk függ, hogy egyszerűen csak létünkkel, passzívan, tudatlanul vagyunk-e a Teremtő dicsérete, vagy cselekedeteinkkel, bizonyosságtételünkkel tudatosan és aktívan is dicsérjük őt.

6. Szabad akarattal ruházta fel, hogy önként választhassa a jót, és önként elutasíthassa a gonoszt (1 Móz 4:7, 5 Móz 30:19, Józ 24:14-15).

Isten célja nyilvánvalóan az, hogy a jót válasszuk. Mégsem terem olyan helyzetet, hogy lehetőségünk se legyen a rossz választására. A hitcikk illetően fogalmazása: „és önként elutasíthassa a gonoszt” ezt az isteni célt próbálja hangsúlyozni. Lehet ugyan választani a gonoszt is, de a Teremtő azt szeretné, hogy azt utasítsuk el. Erre azonban nem kötelez bennünket. Világosan kifejti, hogy mi lesz a jó, s mi a rossz választásának a következménye, de arra nézve meghagyja szabadságunkat, hogy önként válasszunk. A választás elkerülhetetlen, viszont szabadon választhatjuk a jót vagy a rosszat.

(Folytatása következik)